

(i) Printed Pages : 4

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

3	3	4	9
---	---	---	---

Exam. Code :

0	4	0	1
---	---	---	---

Master of Arts (Sociology) 1st Semester

(2122)

SOCIAL STRATIFICATIONS : CONCEPTS & THEORIES

(In all Mediums)

Paper-SOC-R-414 (Same for ISSER)

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 80

Note :— Attempt FIVE questions in all. Q. No. I is compulsory.

Attempt ONE question from each unit.

I. Attempt all the questions :

(i) Caste

(ii) Class

(iii) Hierarchy

(iv) Ranking

(v) Middle Class

(vi) Khap Panchayat

(vii) Class mobility

(viii) Race

(ix) Gender

(x) Education as a correlates of social class.

2×10=20

UNIT-I

- II. What do you mean by social stratification ? Discuss its features. 15
- III. Why Gender is considered as dimensions of stratification ? Discuss different forms of Gender Inequality. 15

UNIT-II

- IV. Critically examine the conflict theory of stratification. 15
- V. Write a note on Davis and Moore's Functional Theory. 15

UNIT-III

- VI. What do you understand by class system ? Discuss its correlates. 15
- VII. Throw some light on rapidly emerging middle classes in India. 15

UNIT-IV

- VIII. Write an essay on Khap Panchayat. 15
- IX. Highlight the affirmative actions taken by Government of India with regard to Scheduled Castes. 15

(हिन्दी माध्यम)

नोट :- सभी में से पाँच प्रश्न करें। प्रश्न सं. I अनिवार्य है। प्रत्येक यूनिट में से एक प्रश्न करें।

- I. सभी प्रश्न करें :
- (i) जाति
 - (ii) वर्ग
 - (iii) पदानुक्रम
 - (iv) रैंकिंग
 - (v) मध्यम वर्ग
 - (vi) खाप पंचायत
 - (vii) वर्ग गतिशीलता

(viii) ਰੇਸ

(ix) ਲਿੰਗ

(x) ਸਾਮਾਜਿਕ ਵਰਗ ਦੇ ਸਹਸੰਬੰਧ ਦੇ ਰੂਪ ਮੇਂ ਸਿਖਾ। $2 \times 10 = 20$

ਯੂਨਿਟ-1

- II. ਸਾਮਾਜਿਕ ਸ਼ਰੀਕਰਣ ਸੇ ਆਪ ਕਯਾ ਸਮਝਤੇ ਹੈਂ ? ਇਸਕੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਓਂ ਕੀ ਚਰਚਾ ਕੀਜ਼ਿਏ। 15
- III. ਲਿੰਗ ਕੋ ਸ਼ਰੀਕਰਣ ਕੇ ਆਯਾਮੋਂ ਕੇ ਰੂਪ ਮੇਂ ਕਯੋਂ ਮਾਨਾ ਜਾਤਾ ਹੈ ? ਲੈਂਗਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾ ਕੇ ਵਿਭਿੰਨ ਰੂਪੋਂ ਕੀ ਚਰਚਾ ਕੀਜ਼ਿਏ। 15

ਯੂਨਿਟ-2

- IV. ਸ਼ਰੀਕਰਣ ਕੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਸਿਧਾਂਤ ਕਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਪਰੀਖਣ ਕੀਜ਼ਿਏ। 15
- V. ਡੇਵਿਸ ਔਰ ਮੂਰ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਰਯਾਤਮਕ ਸਿਧਾਂਤ ਪਰ ਏਕ ਨੋਟ ਲਿਖਿਏ। 15

ਯੂਨਿਟ-3

- VI. ਵਰਗ ਵਿਧਵਸ਼ਥਾ ਸੇ ਆਪ ਕਯਾ ਸਮਝਤੇ ਹੈਂ ? ਇਸਕੇ ਸਹਸੰਬੰਧੋਂ ਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋਂ। 15
- VII. ਭਾਰਤ ਮੇਂ ਤੇਜੀ ਸੇ ਉਭਰ ਰਹੇ ਮਧਯਮ ਵਰਗੋਂ ਪਰ ਕੁਝ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਡਾਲਿਏ। 15

ਯੂਨਿਟ-4

- VIII. ਖਾਪ ਪੰਚਾਯਤ ਪਰ ਏਕ ਨਿਬੰਧ ਲਿਖਿਏ। 15
- IX. ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤਿ ਕੇ ਸੰਬੰਧ ਮੇਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਕੀ ਗਈ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਕਾਰਵਾਯੋਂ ਪਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਡਾਲਿਏ। 15

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :— ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. I ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

I. ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ :

(i) ਜਾਤ

(ii) ਵਰਗ

(iii) ਦਰਜਾਬੰਦੀ

- (iv) ਰੈਕਿੰਗ
- (v) ਮੱਧ ਵਰਗ
- (vi) ਖਾਪ ਪੰਚਾਇਤ
- (vii) ਵਰਗ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ
- (viii) ਦੌੜ
- (ix) ਜੇਂਡਰ
- (x) ਸਮਾਜਿਕ ਵਰਗ ਦੇ ਸਹਿਸੰਬੰਧਾਂ ਵਜੋਂ ਸਿੱਖਿਆ। 2×10=20

ਯੂਨਿਟ-I

- II. ਸਮਾਜਿਕ ਪੱਧਰੀਕਰਨ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਇਸ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15
- III. ਜੇਂਡਰ ਨੂੰ ਪੱਧਰੀਕਰਨ ਦਾ ਆਯਾਮ ਕਿਉਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ? ਜੇਂਡਰ ਅਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15

ਯੂਨਿਟ-II

- IV. ਪੱਧਰੀਕਰਨ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਜਾਂਚ ਕਰੋ। 15
- V. ਡੇਵਿਸ ਅਤੇ ਮੂਰ ਦੀ ਫੰਕਸ਼ਨਲ ਥਿਊਰੀ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 15

ਯੂਨਿਟ-III

- VI. ਵਰਗ ਸਿਸਟਮ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ? ਇਸ ਦੇ ਸਹਿਸੰਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15
- VII. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਉੱਭਰ ਰਹੇ ਮੱਧ ਵਰਗਾਂ ਉੱਤੇ ਕੁਝ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਓ। 15

ਯੂਨਿਟ-IV

- VIII. ਖਾਪ ਪੰਚਾਇਤ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਲੇਖ ਲਿਖੋ। 15
- IX. ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰੋ। 15